

Naturvårds- och fiskeenheten
Robert Andersson

Naturreservatet Borgelemossarna i Dals Eds kommun

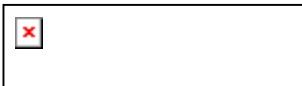
Beslut om naturreservat enligt 7 kap 4 § miljöbalken

Innehåll

Beslut
Syfte
Föreskrifter
Administrativa data
Beskrivning av naturreservatet
Planeringsbakgrund
Behov av och motiv för skydd
Ärendets handläggning
Upplysningar

Bilagor

- Bilaga 1. Beslutskarta
- Bilaga 2. Översiktskarta
- Bilaga 3. Skötselplan med karta
- Bilaga 4. Kartkopia från laga skifte 1857, ur Lantmäteriets akt, angående Kungsväg
- Bilaga 5. Sändlista
- Bilaga 6. Hur man överklagar

Beslut

Länsstyrelsen beslutar att det område som på bilagd karta (bilaga 1) avgränsats med streckad linje skyddas som naturreservat med stöd av 7 kap 4 § miljöbalken (1998:808).

Naturreservatets namn skall vara Naturreservatet Borgelemossarna.

Med stöd av 3 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m m fastställer Länsstyrelsen bifogad skötselplan, bilaga 3. Skötselplanens övergripande målsättningar och riktlinjer skall gälla utan begränsning i tiden.

Syfte

Syftet med naturreservatet är att:

- bevara ett naturligt och opåverkat våtmarksområde med en mosaik av myrar och skogklädda fastmarksholmar som är av stort vetenskapligt värde.
- bevara och utveckla förutsättningarna för flora och fauna knutna till myrkomplex.
- bevara ett stort myrområde med vildmarkskaraktär för friluftsliv.
- följa upp åtaganden som följer av medlemskapet i den europeiska unionen. Naturreservatet har godkänts av regeringen att ingå i det europeiska nätverket av skyddade områden, Natura 2000.

Syftet skall tryggas genom att:

- området skyddas mot olika former av fysisk exploatering och ingrepp.
- skogsbruk förbjuds inom större delen av området.

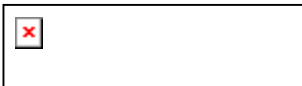
Föreskrifter för naturreservatet

För att uppnå syftet med reservatet beslutar Länsstyrelsen med stöd av 7 kap 5-6 och 30 §§ miljöbalken samt 3 och 21 §§ förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m m, att nedan angivna föreskrifter skall gälla. Vård och förvaltning skall bedrivas i enlighet med upprättad skötselplan, bilaga 3.

A. Föreskrifter enligt 7 kap 5 § miljöbalken om inskränkningar i markägares och annan sakägares rätt att använda mark- och vattenområden.

Förutom föreskrifter och förbud enligt andra författningar är det inte tillåtet att:

1. uppföra byggnad, mast, antenn, vindkraftverk, campingplats, brygga eller annan liknande anläggning;
2. uppföra stängsel eller annan hägnad;

3. anlägga väg eller parkeringsplats;
4. anlägga luft- eller markledning;
5. anordna upplag;
6. borra, gräva, schakta, tippa eller fylla ut;
7. dika, dikesrensa, dämma, muddra eller annan åtgärd som påverkar områdets hydrologiska förhållanden;
8. bedriva täkt av berg, sten, grus, sand, lera, matjord eller torv;
9. avverka träd, gallra, röja, ta bort eller upparbeta dött träd eller vindfälle eller utföra annan skogsvårdsåtgärd. Förbudet gäller inte delområde 2b i skötselplanen, där skogsbruk tillåts;
10. tillföra växtnäringssämnen, kemiska eller biologiska bekämpningsmedel;
11. kalka annat än enligt gällande kalkningsplan (områden markerade på karta i skötselplan). Inga nya våtmarker får tas i anspråk för kalkning;
12. plantera in för trakten främmande djur- eller växtart;
13. framföra motordrivet fordon, med undantag för uttransport av timmer och fälld älg på de i skötselplanen anvisade sträckorna. Markskador skall undvikas;
14. bedriva jakt på fågel.

Vidare är det förbjudet att utan Länsstyrelsens tillstånd

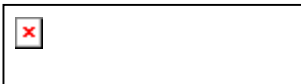
15. upplåta mark för orientering eller annan idrottstävling med undantag för de skidspår som framgår av skötselplanen;
16. anlägga stig eller vandringsled;
17. framföra snöskoter för uppkörning av de skidspår som framgår av skötselplanen;
18. sätta upp tavla, skylt, affisch eller liknande samt göra inskrift.

Åtgärder som anges i den till detta beslut hörande skötselplan får utföras, av naturvårdsförvaltaren eller av den som naturvårdsförvaltaren utser, utan hinder av föreskrifterna.

Träd som blockerar framkomligheten på markerade spår, angränsande väg eller utgör säkerhetsrisk för omgivningen utmed reservatsgränsen får avlägsnas utan hinder av föreskrift A9.

Föreskrifterna skall inte utgöra hinder för eventuella framtida åtgärder för att synliggöra och restaurera den kulturintressanta kungsvägen (sträckning, se bilaga 4 och skötselplanen avsnitt 2.6 samt karta 3b) så länge åtgärderna inte strider mot reservatets syfte. Tillstånd skall dock inhämtas från Länsstyrelsen.

Reparationer och underhållsröjningar av befintliga luftledningar får utföras utan hinder av föreskrifterna. Markskador skall så långt möjligt undvikas.

B. Föreskrifter enligt 7 kap 6 § miljöbalken om skyldighet för ägare och innehavare av särskild rätt till fastighet att tåla visst intrång inom området.

Naturvårdsförvaltaren har rätt att:

1. märka ut reservatet;
2. sätta upp informationstavla på plats som anges i bifogad skötselplan;
3. utföra åtgärder som t ex igenläggning av diken, skogsbränning och besöksparkering enligt till beslutet hörande skötselplan samt andra anordningar som behövs för friluftslivets behov på de platser som utses av naturvårdsförvaltaren.

C. Ordningsföreskrifter för allmänheten enligt 7 kap 30 § miljöbalken.

Utöver föreskrifter och förbud i andra lagar är det inte tillåtet att:

1. framföra fordon;
2. göra upp eld; förbudet avser inte användning av stormkök eller motsvarande;
3. störa djurlivet t ex genom att klättra i boträd eller medvetet uppehålla sig nära boplatser;
4. fälla eller på annat sätt skada levande och döda träd och buskar;
5. plocka eller samla in kärlväxter, mossor, lavar eller svampar med undantag för bär och matsvamp;
6. medföra ej kopplad hund (gäller ej jägare med jakträtt vid jakt) eller annat lösgående husdjur;
7. utan tillstånd från länsstyrelsen sätta upp tavla, plakat, affisch, skylt eller göra inskrift;
8. utan tillstånd från länsstyrelsen anordna orienteringskontroller eller snitsla/markera spår.

D. Fastställelse av skötselplan och beslut om förvaltare av naturreservatet enligt 3 och 21 §§ förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m m.

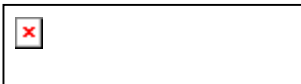
Naturvårdsförvaltare är Västkuststiftelsen. Förvaltningen skall ske i samverkan med markägare och Dals Eds kommun.

Naturreservatet utmärks genom förvaltarens försorg enligt anvisningar av Naturvårdsverket.

Naturvårdsförvaltningen bedrivs enligt skötselplan som fastställts av Länsstyrelsen (bilaga 3). Skötselplanen skall ligga till grund för naturreservatets skötsel och skall vid uppkommande behov revideras.

Administrativa data

Namn:	Naturreservatet Borgelemossarna
Kommun:	Dals Ed

Areal: 598 ha
Registernummer: 14-1205
Fastigheter och ägare: Delar av fastigheterna Klevmarken 1:8, Klevmarken 1:13, Klevmarken 1:23, 1:34, Klevmarken 1:28, 1:36, Eds-Strand 1:7, Eds-Sannerud 1:30
Staten genom Naturvårdsverket, 106 48 Stockholm
Eds Strand 1:21 (fd 1:15)
Göteborgs stift, Box 11937, 404 39 Göteborg
Naturvårdsförvaltare: Västkoststiftelsen

Beskrivning av naturreservatet

Natur- och kulturhistoriska värden

Det största värdet med Borgelemossen och angränsande mossar är kombinationen av hydrologiskt opåverkad myrmark, den sammanlagt stora våtmarksarealen, äldre orörda barrnaturskogar på skogsholmar och det rika fågellivet. Detta är mycket ovanligt i landet och området har därför stort skyddsvärde. Storleken tillsammans med orördheten ger en påtaglig känsla av vildmark som är tydlig i hela området. I synnerhet Borgelemossen, Sladalsmossarna och Hallemossen utmärker sig. De många fastmarksholmarna och angränsande mark kring dessa delobjekt är i många fall obrukade eller inte brukade på mycket lång tid. Området är även värdefullt som fågellokal. Här förekommer tjäder- och orrspel och såväl trana som ljungpipare häckar.

Området ligger ca 200-215 m ö h och är förhållandevis nederbördsrikt, vilket gynnat uppkomsten av myrmarker. Området består av ett stort antal mossar i en myrmosaik. Borgelemossen karaktäriseras av topogena kärrytter, med mycket blöta förhållanden i kärrartade delar, bitvis av gungflykaraktär. Stora delar utgörs av lösbottenkärr.

Två gamla torp har funnits och starmader vittnar om att det bedrivits madslåtter på madområden som dämtes för att skapa bättre förutsättningar för slåtter. Skogsbete har förekommit och på sina ställen finns spår efter brand.

Friluftsliv

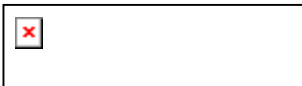
Snörika vintrar går preparerade skidspår genom området, men i övrigt är området mycket litet frekventerat.

Markanvändning

Fastmarksholmarna på Skorvemossen, Kolarmaden och Lidmossarna är påverkade av skogsbruk. Stora Strängetjärnet kalkas regelbundet.

Bebyggelse och anläggningar

Det finns ingen bebyggelse eller anläggningar inom området.

Planeringsbakgrund

Riksintressen m m

Området ingår i ett större område av riksintresse som omfattar Tresticklans Nationalpark och myrmarkerna söder om denna (NRO14007).

Kommunal översiktsplan

I översiktsplanen för Dals Eds kommun, antagen 2003-12-17, anges området som ekologiskt känsligt område. Åtgärder som kan påverka våtmarkerna bör undvikas.

Internationell betydelse

Regeringen har redovisat större delen av reservatsområdet till EG-kommissionen enligt rådets direktiv 92/43 EEG om bevarande av livsmiljöer samt vilda djur och växter. Området ingår således i Natura 2000-nätverket av skyddade områden (SE0530201).

Behov och motiv för skydd

Borgelemossarna utgör ett för regionen unikt myrmosaiksområde som bedöms ha stor betydelse för den vetenskapliga naturvården.

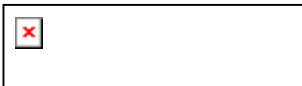
Syftet med reservatet är att bibehålla ett naturligt, opåverkat våtmarksområde med tillhörande naturskogsartade myrholmar och därigenom bevara och utveckla förutsättningarna för ett rikt växt- och djurliv. Reservatet ger allmänheten stora möjligheter att uppleva ostörd natur.

Borgelemossarna är botaniskt intressanta med den för Västsverige karaktäristiska våtmarksfloran och zoologiskt intressant på grund av sina förutsättningar för djurliv knutet till orörda våtmarksmiljöer. Området har stor allmänekologisk betydelse genom sin orördhet och sin förekomst av särpräglade biotoper. Genom sin naturskönhet och ostördhet är området av betydelse för friluftslivet.

En förutsättning för att naturvärdena i områdets skogsmiljöer skall bevaras och utvecklas är att de skyddas mot olika former av exploatering och att myrholmarnas naturskogsmiljöer i huvudsak tillåts utvecklas fritt.

Enligt Länsstyrelsens bedömning är de höga naturvärdena av sådan karaktär att området är av stort intresse för naturvården i landet. Länsstyrelsen gör bedömningen att pågående markanvändning försvåras avsevärt och att ett reservatsförordnande erfordras för att långsiktigt skydda naturvärdena.

Föreskrifterna är anpassade till reservatets syften och värden. De är främst avsedda att begränsa skador på mark samt växt- och djurliv. För att till viss del tillmötesgå kommunens synpunkter görs inga inskränkningar beträffande tältning och övernattnings jämfört med det ursprungliga förslaget till beslut. Vidare ska det vara möjligt för besökaren att nyttja stormkök eller liknande. Länsstyrelsen bedömer dock att det inte är lämpligt att anordna

fasta eldstäder eftersom området till största delen utgörs av myrmark samt att det kring eldstäder lätt uppstår problem med nedskräpning. För att bevara områdets orörda karaktär anser Länsstyrelsen att spänger, vindskydd för närvarande inte bör anläggas. Uppkommer ett behov till följd av högt besöksstryck kan denna typ av åtgärder bli aktuell.

Med avvägning mellan allmänna och enskilda intressen enligt 7 kap 25 § miljöbalken anser Länsstyrelsen att naturreservatet bör inrättas med den avgränsning och de föreskrifter som angivits.

Beslutet är förenligt med hushållningsbestämmelserna i 3 och 4 kap miljöbalken samt kommunens översiktsplan.

Ärendets handläggning

Förslaget till naturreservat har remitterats till Dals Eds kommun som i sitt yttrande har tillstyrkt reservatsbildningen. I yttrandet har konkreta förslag på åtgärder för det rörliga friluftslivet framförts. Förslagen har till viss del beaktats i det slutgiltiga beslutet.

Berörda mark- och sakägare har samtidigt förelagts att inkomma med eventuella synpunkter på förslaget. Inkomna yttranden tillstyrker i allt väsentligt att området skyddas som naturreservat.

Upplysning

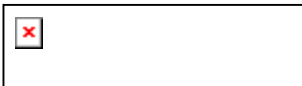
Om det finns särskilda skäl får Länsstyrelsen med stöd av 7 kap 7 § miljöbalken medge undantag från meddelade föreskrifter. Finns det synnerliga skäl får Länsstyrelsen helt eller delvis upphäva detta beslut.

Regeringen har med stöd av 7 kap 28 § miljöbalken förklarat större delen av reservatet som särskilt bevarandeområde enligt direktivet 92/43/EEG om bevarande av livsmiljöer samt vilda djur och växter. För att bedriva verksamheter eller vidta åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka miljön i det särskilda bevarandeområdet krävs tillstånd, förutom om verksamheten eller åtgärder direkt hänger samman med eller är nödvändig för skötseln och förvaltningen av det särskilda bevarandeområdet. Länsstyrelsen får lämna tillstånd endast om:

1. villkoren i 7 kap 28 b § miljöbalken är uppfyllda, eller
2. regeringen givit tillåtelse och villkoren i 7 kap 29 § miljöbalken är uppfyllda.

Ansvarsfördelning vid insektsangrepp eller liknande

Eftersom området i stort skall lämnas till fri utveckling skall vindfällan och stormskadad skog lämnas. Det ansvar som markägaren har enligt 29 § skogsvårdslagen kommer efter reservatsbildningen att vara statens ansvar.

Detta beslut kan överklagas hos regeringen, se bilaga 6.

I detta ärende har länsöverdirektören Göran Bengtsson beslutat och naturvårdshandläggare Robert Andersson varit föredragande. I handläggningen har även naturvårdsdirektör Sven Swedberg samt Erland Josefson, rättsenheten; Gunnar Wockatz, samhällsbyggnadsenheten, Bo Åkerström, kulturmiljöenheten och Tord Wennerblom, naturvårds- och fiskeenheten deltagit.

Göran Bengtsson

Robert Andersson